

Глава государства ознакомился с ходом развития Актюбинской области

“Suriye, tüm inanç grupları ve etnik kesimleriyle Suriyelilerindir”

ANISKA

13 ARALIK 2024 SAYI 46 (1014) KURUCUSU ZIYATDIN KASSANOV

KAZAKISTAN CUMHURİYETİ ANISKA TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ ULUSLARARASI YAYINI

Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Topçu Bakü'de önemli mesajlar verdi

Ahıska türkləri Bakıda toplaşdı

8. Sayfa

АНОНС

В Баку состоялся 5 съезд DATÜB. Подробнее об этом масштабном событии мы расскажем в следующем номере нашей газеты.

«АХЫСКА» ТҮРІКТЕРІНІҢ ТАРИХИ МЕКЕНІ ҚАЗАҚСТАН ЖЕРІНЕ ОРАЛҒАНЫНА 80 ЖЫЛ

6-бет

Заместитель Председателя АНК М. Азильханов провел встречу с представителями НЭС АНК

Стр. 5

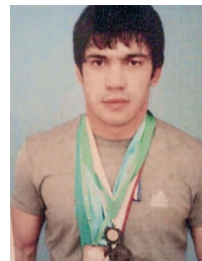
BENİM TANIDIĞIM AHISKALI KARDEŞLER!!!

7. Sayfa

МӘРТЕБЕЛІ МАРАПАТ ҚҰТТЫ БОЛСЫН!

10-бет

ЕЛІ АРДАҚТАҒАН СПОРТШЫ

11-бет

13 Aralık 2024 Sayı 46 13 Желтоқсан 2024 ж. № 46

RESMİ OFİCİAL'DA

ANISKA GAZETESİ «АХЫСКА» ГАЗЕТИ ANISKA

Глава государства ознакомился с ходом развития Актюбинской области

Аким Актюбинской области Асхат Шахаров доложил президенту о социально-экономическом развитии региона.

По словам акима, за 11 месяцев текущего года рост экономики составил 6%. Промышленное производство выросло на 4%, а объем прямых иностранных инвестиций за шесть месяцев этого года достиг 175 млн долларов.

Президент был проинформирован о том, что для развития аэропорта Актобе в качестве мультимодальной хаба будет создана специальная экономическая зона. В рамках проекта планируется привлечь более 1,2 трлн тенге инвестиций и создать 5 тысяч рабочих мест.

Аким области рассказал главе государства об инвестиционных проектах, реализуемых в регионе и запланированных на 2025-2027 годы.

Касым-Жомарту Токаеву также были представлены макеты строящихся в Актобе новых объектов. По поручению президента в городе возведены драматический театр на 700 мест и многофункциональный стадион на 35 тысяч зрителей.

Напомним, что ранее глава государства посетил шахту, колледж и школу в Хромтау, а также трубный завод в Актобе.

Айгуль ТУЛЕКБАЕВА

Президент подарил автобус хромтауской школе

Касым-Жомарт Токаев был ознакомлен с особенностями образовательного процесса и лабораторной работой учащихся.

Как рассказали президенту, учебное заведение участвует в пилотном проекте «Развитие потенциала малокомплектных сельских школ Актюбинской области с применением цифровых технологий».

Проект нацелен на повышение качества и эффективности обучения через внедрение цифровых решений в малокомплектных школах. В рамках проекта педагоги обмениваются опытом в дистанционном режиме.

Глава государства посетил открытый урок, в котором в онлайн-режиме приняли участие учащиеся других сельских школ.

По завершении осмотра глава государства подарил образовательному учреждению школьный автобус, который сделает более доступным образование для детей, проживающих в отдаленных населенных пунктах.

Айгуль ТУЛЕКБАЕВА

ПРЕЗИДЕНТ ПРИЕХАЛ НА ШАХТУ «БОЛАШАК» В ХРОМТАУ

Шахта «Болашак» является одним из крупнейших инвестиционных проектов группы ERG.

Рабочая поездка Касым-Жомарта Токаева в Актюбинскую область началась с посещения шахты «Болашак», проектная мощность которой составляет 7,5 млн тонн хромовой руды в год.

Глава государства был проинформирован о том, что на объекте будет создано 1 800 рабочих мест с объемом привлеченных инвестиций более 1 трлн тенге.

Как отметил председатель совета директоров Eurasian Resources Group Шухрат Ибрагимов, шахта «Болашак» является одним из крупнейших инвестиционных проектов группы ERG.

Предприятие разрабатывает два месторождения — «Миллионное» и «Атлаз-Жемчужина». В процессе добычи используются передовые технологии и современное оборудование, в том числе интеллектуальная рудовая установка с автоматическим режимом бурения, дистанционное управление с поверхности, а также полностью автоматизированная подъемная машина.

По словам руководителя ERG, запуск шахты «Болашак» Донского горно-обогатительного комбината является историческим событием для горнодобывающей промышленности Казахстана.

Наталья БУЛАНОВА

К.-Ж. ТОКАЕВ: ВАЖНО АКТИВНО ВОВЛЕКАТЬ ДЕТЕЙ В СПОРТ

Президент осмотрел детскую футбольную академию, открытую на базе стадиона «Химик» в Актобе.

условия для тренировок в течение всего года. В настоящее время здесь в соответствии с лучшими мировыми стандартами занимаются 780 детей.

Функционируют спортивные залы, административные, реабилитационные, лечебно-оздоровительные и другие

кабинеты. Касым-Жомарт Токаев в беседе с воспитанниками и тренерами академии подчеркнул, что важно активнее вовлекать детей в занятия спортом, чтобы уберечь их от негативных влияний.

Айгуль ТУЛЕКБАЕВА

ГЛАВА ГОСУДАРСТВА ПОРУЧИЛ СОЗДАТЬ СОВЕТ ПО РАЗВИТИЮ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА

Касым-Жомарт Токаев посетил Международный центр искусственного интеллекта Aiem.AI.

Глава государства поделился своим видением развития искусственного интеллекта в Казахстане и отметил огромный потенциал страны в IT-секторе.

«Необходимо построить экономику, основанную на знаниях и инновациях. Чтобы быть технологически и экономически передовой страной, важно, прежде всего, уделять особое внимание развитию сферы человеческого капитала, цифровизации и искусственного интеллекта. В наше время без этого не обойтись. Сейчас все человечество живет в цифровом мире. По мнению экспертов, с каждым годом эффективность технологий искусственного интеллекта будет расти. Поэтому перед нами стоят амбициозные задачи сделать Казахстан крупнейшим цифровым хабом Евразии. Необходимо по-новому взглянуть на вопросы цифрового развития», — заявил Касым-Жомарт Токаев.

депутаты парламента инициировали законопроект «Об искусственном интеллекте». Следует обстоятельно подойти к законодательной работе. Нейросети не только открывают большие перспективы, но и несут серьезные риски и угрозы. К примеру, сейчас активно создаются высококачественные фейки для распространения недостоверной информации и манипуляции общественным мнением. Надо законодательно закрепить принципы ответственного использования искусственного интеллекта, этические аспекты, а также обеспечить прозрачность и открытость в его развитии и применении», — отметил президент.

Глава государства затронул вопросы развития инфраструктуры отрасли. По его мнению, ИИ-технологии требуют современных вычислительных мощностей.

Президент напомнил, что ранее в Послании им была выдвинута инициатива о создании Национального центра искусственного интеллекта. Он предложил дополнить эту идею и сделать Центр международным, превратив его в ключевой институт развития искусственного интеллекта в регионе.

«Международный центр Aiem.AI должен стать эпицентром AI-движения и символом цифровой трансформации Казахстана. Эта платформа объединит лучшие умы нашей страны и привлечет таланты со всего мира. Здесь будут располагаться исследовательские и опытно-конструкторские лаборатории, школы программирования и офисы международных технологических компаний. Astana Hub и Aiem.AI должны стать настоящей фабрикой инноваций, привлекая международных партнеров, стимулируя научные исследования и создавая решения для всех ключевых отраслей экономики, образования и социальной сферы», — сказал глава государства.

Касым-Жомарт Токаев считает важным продолжить формирование институциональной среды. Он сообщил, что по его поручению правительством принята Концепция развития искусственного интеллекта на 2024-2029 годы.

«Поручаю создать Совет по развитию искусственного интеллекта с привлечением ведущих международных экспертов. Это обеспечит синхронизацию нашей институциональной среды с передовыми мировыми стандартами. Насколько мне известно,

«Сегодня мировой рынок испытывает острый дефицит вычислительных ресурсов, который в ближайшее время будет только нарастать. Поручаю правительству создать необходимые условия, направленные на привлечение крупных международных компаний для строительства дата-центров, а также на внедрение мировых стандартов кибербезопасности и повышение квалификации специалистов», — поручил Касым-Жомарт Токаев.

В выступлении была поставлена еще одна приоритетная задача — качественная оцифровка и упорядочение данных. правительству поручено принять меры по формированию наборов данных, на основе которых государство, бизнес и ИИ-энтузиасты смогут создавать, обучать и развивать модели искусственного интеллекта.

«Примером комплексного подхода в этой сфере является национальная языковая модель KazLLM. Мы научили искусственный интеллект думать, анализировать и разговаривать на казахском языке. Это значимое достижение открывает новые перспективы для развития казахского языка в цифровой среде. Важно продолжить начатую большую работу. Предстоит создать

Мультимодальную языковую модель казахского языка, которая сможет одновременно использовать различные типы данных. Поручаю правительству проработать вопрос финансирования проектов в этом направлении», — сказал глава государства.

Он указал на необходимость повышения компетенции граждан в области искусственного интеллекта.

Как отметил Касым-Жомарт Токаев, поставленный план обучить 1 миллион человек ИИ-навыкам за 5 лет требует особого внимания. Программы, нацеленные на школьников, студентов, госслужащих и предпринимателей, должны получить максимальную поддержку.

«Отечественные и международные образовательные программы в сфере ИИ-технологий могут внести вклад в укрепление кадрового потенциала нашей страны.

Поручаю правительству проработать вопрос поэтапной реализации программы AI-Sana для подготовки специалистов в области искусственного интеллекта. Программа должна способствовать формированию динамичной экосистемы, объединяющей обучение, исследования и разработку стартапов. Необходимо использовать опыт акселерации ведущих мировых университетов. Предстоит довести до каждого жителя Казахстана пользу искусственного интеллекта, объяснить, для чего он нужен, и как его правильно применять», — пояснил президент.

Правительству поручено принять меры по внедрению механизмов повсеместного использования гражданами искусственного интеллекта. «Казахстан обладает всеми возможностями, чтобы занять лидирующие позиции в области инноваций и передовых технологий. Цифровизация и широкое внедрение искусственного интеллекта должны стать залогом постоянного прогресса нашей страны. Убежден, что эта амбициозная цель нам по силам», — подытожил свое выступление Касым-Жомарт Токаев.

Заместитель Председателя АНК М. Азильханов провел встречу с представителями НЭС АНК

Заместитель Председателя Ассамблеи народа Казахстана — заведующий Секретариатом АНК М. Азильханов провел встречу с Председателем НЭС АНК А. Садуақасовой и сопредседателями Клуба молодых ученых НЭС АНК О. Бейсембаевым и Э. Отар.

Обсудили реализацию решений расширенного заседания Научно-экспертного совета Ассамблеи народа Казахстана, которое состоялось 6 ноября 2024 года, организацию работы Клубов молодых ученых при региональных Научно-экспертных группах АНК, партнерство НЭС АНК с аналитическими центрами, исследовательскими институтами Казахстана и расширение международного сотрудничества.

Отметили важность организации научных проектов в новом формате и усиления взаимодействия с молодыми учеными.

Ассамблея окажет поддержку «Qazaq Cybersport» по обучению комментаторов казахскому языку

В Доме дружбы г. Астаны в рамках реализации проекта Ассамблеи народа Казахстана «Мемлекеттік тіл-этносаралық қатынас тілі» состоялась встреча с представителями Республиканского общественного объединения «Qazaq Cybersport Federation» по вопросу оказания содействия в обучении комментаторов кибер-игр государственному языку.

Во встрече приняли участие депутат Сената Парламента РК, руководитель проекта АНК «Мемлекеттік тіл-этносаралық қатынас тілі» Геннадий Шиповских, представители Комитета по развитию межэтнических отношений МКИ РК, РГУ «Қоғамдық келісім», РОО «Qazaq Cybersport Federation», специалисты по казахскому языку, активисты АНК, а также комментаторы (стримеры) кибер-игр Казахстана.

Участники обсудили формат, сроки и методику обучения комментаторов кибер-игр казахскому языку.

Реализация данного проекта позволит популяризировать государственный язык среди любителей «киберспорта» в стране.

«АХЫСКА» ТҮРІКТЕРІНІҢ ТАРИХИ МЕКЕНІ ҚАЗАҚСТАН ЖЕРІНЕ ОРАЛҒАНЫНА 80 ЖЫЛ

Ахыска Түріктері XI ғасырдан XX ғасырдың 44 — ші жылына дейін өздеріне тарихи мекен еткен Грузияның Оңтүстік батыс бөлігіндегі Адыгөн, Ахыска, Аспиндза, Ахылкалак, Багдановка аудандарынан жер аударылып тағдыры тағдыр-тәлкегіне түскен.

Өткендерін шет көрген, Өшкендіктің белгісі, Өткендерін ескерген, Өшкендіктің белгісі.

Дегенмен Ахыска Түріктерінің байырғы мекені яғни ата-бабамыздың кіндік қаны тамған жер Қазақстан жері.

VII — VIII ғасырларда Алтай тауының етегі мен Жетісу өлкесіндегі Ертіс бойында Оғуз мемлекеті құрылады. Олар біртіндеп Орта Азия мен Сыр бойына қарай ығысып «Ян-гиген» атты шахар салып, қанатын жайып өркендейді.

XI — ғасырда елдегі жаугершілік пен алым-салым үстемдігі оларды өлсіретіп ыдырата бастайды. Олар топ-топ болып жан-жаққа жан сауғалап кешуге мәжбүр болады. Міне сол топтың бір бөлігі Қара теңіз жағалауына қарай ығысып, осы өлкеге келіп қоныстанады.

Бүгін араға 80 жыл салып Шымкент қаласындағы ТЭМО ұжымының

төрағасы Асанов Латифша Қаймаханұлының басы-лығымен еске алу іс-шарасын өткізіп отыр. Осы орайда Грузия жерінде жатқан ата-бабаларымыздың аруағына, барлық шейіт болған қандастарымыздың рухына құран бағышталды.

Өткен күндеріміз бүгінге, бүгінгі күн келешік ұрпаққа тарих болып қалу үшін оны ақ қағаз бетіне түсіріп құрылады. Олар біртіндеп Орта Азия мұра етіп қалдыру біздің міндетіміз.

Ахыска Түріктері 1944 жылдың 14 қараша күні Грузия жерінен 86 000 халық жүк таситын вагондарға жүктей тиіліп жер аударылды. Вагондардың не төрөзесі, не ішінде адам отыратын орындығы мен қажетін өтуе ежетханасы болмады. Бір вагонға үлкен-кіші, бала-шаға аралас 50-60 адам мінгізіледі.

Осындай жағдай үлкен қасіретке бой алдырды. Жалпы 86 000 халықтың межелі жерге жеткенше 17 000 қаза болады. Олардың ба-

мен салт-дәстүрлері, әдебиеті мен мәдениетін сақтау және оны өскелең ұрпақтың бойына сіңіруді дәріптеу мақсатында мәдени орталықтар ашу қолға алынғанын айтып өтті.

Қазақстан Ахыска Түріктері үшін жат жер емес екенін тарих дәлелдеп тұр. Алдағы уақытта да қазақ халқымен сондай-ақ Қазақстанды өз отаным деп санайтын барша бауырлас халықтармен бірге бақытты болуын құдай тағалам нәсіп етсін.

Шымкент қаласы «Ахыска» ТЭМО «Ахыска» газетінің аумақтық тілшісі, Ағаапаша ұлалулы ҚҰРБАНОВ

BENİM TANIDIĞIM AHISKALI KARDEŞLER!!!

Bilindiği gibi, İkinci Dünya savaşı sonlarına doğru 14 Kasım 1944 tarihinde baskıcı Stalin rejimi tarafından Gürcüstan'ın Ahıska bölgesinde yaşayan Ahıska Türkleri gayri insani şartlarda toplam 86 bin Ahıska Türkü [Kazakistan (40.000), Özbekistan (30.000) ve Kırgızistan (16.000)] Orta Asya'ya insan onuruna yakışmayan şartlarda Ana Vatanından sürgün edilmişlerdir. Ahıskalıların yüzde 40'ı yolda açlık ve soğuktan şehit olmuştur. Onlar açıkça Sovyet rejimince asimile edilmek istenmiştir.

Amma büyük can kayıplarına uğramasına rağmen Ahıska Türkleri, sürgün olduğu gurbette bile TÜRK kimliğini kaybetmemiştir. Ahıska Türklerinin 80 yıl önceki bu insanlık dışı sürgünü anma töreni Kazakistan'ın Güneyi'nde Çimkent'te Dünyadaki Ahıskalı kardeşlerimizin biraraya gelmesiyle gerçekleştirildi. Bu vesileyle Sizlerle bir Kazak kardeşiniz ola-

Tanıdığım ve gördüğüm kadar Ahıska Türkleri, hallerinden pek şikayetçi insanlar değildirler. Durumlarına şükür eden, ailesine düşkün insanlardır. Genel itibarıyla çalışkandır. Köyde yaşayanlar gece

makta, böylece kendi kültürlerini, ana dillerini de canlı tutmaktadırlar. Ve çektiği zorluklara rağmen, Ahıska Türkleri yaşadığı bölgede iyi uyum sağlayabilen, hala aile bağlarını iyi koruyan, Türk geleneğini tam anlamıyla sürdüren bir millettir. Dil ve kültür yakınlığından dolayı Ahıska Türkleri, Kazak Türkleri ile kolay kaynaşır. Memleketin resmi dili olan Kazak Türkçesinin herkes tarafından konuşulmasına, öğretilmesine destek çıkarlar. Bu arada, köyümden Abdjalal Aliyev isimli sınıf arkadaşımın bahsediyim. Eksik olmasın, benden iyi Kazakça konuşur. Dile karşı çok yeteneklidir. Gördüğüm kadar, Kazakistan'da yaşayan Ahıskalı kardeşler ana dillerinin yanı sıra Kazak Türkçesini ana dilleri gibi benimsemişlerdir. Bence, Ahıska Türklerinin dile verdiği bu destek, çaba, yürekte alışılmamalı.

Vurgulamam gereken diğer bir husus, Ahıska Türklerinin arasından çıkan iş adamları sürekli muhtaç insanlara yardım elini uzattığını, yetimler evine, yaşlı kimsesizlere, sakatlarla yardım ettiğini, ayrıca afet bölgelere yapılan yardım kampanyalarına da aktif olduğunun altını çizmeden geçemeyeceğim. Türkiye'de olan son depremde Kazakistan'daki Ahıska Türkleri Dernekleri oralara gidip yüzlerce Kazak Çadırını dikmiş ve kardeş acısına ortak olmuştur. Bu Ahıska Türklerinin toplularda olup bitenlere ne kadar duyarlı olduklarını bir göstergesidir. Dostluk elini uzatarak birlik ve beraberliğin güzel bir örneğini göstermiştir.

Ahıska Türkleri, çok fedakar insanlardır. Yaşadığı ortamın kültürel değerlerine önem vererek yerli halkın saygısını kazanmıştır. Sürgün sonrası özellikle Kazakistan'da kendilerine gösterilen misafirperverliği, kardeşliği hala unutmamışlar. Gözleri dolarak nesilden nesile aktarıp anlatmışlar!!! Kazak halkının bu iyiliğine karşılık çok çalışıp, ele ele verip hareket etmişler.

Türkiye'nin Kazakistan Fahri Konsülü, Türk Etnokültür Merkezi Başkanı Latifa Kaymahanoviç ASANOV "Ahıska Türkleri Kazakistan Güneyi'nde" adlı kitabına; Biz Atalarımızın Toprağında Yaşadığımız İçin Mutluyuz! başlığını atmıştır.

Kıymetli Ahıska kardeşlerim! Beraber, omuz omuza yaşadığımız 80 yıl kutlu olsun! Allah bir daha bu acıyı yaşatmasın. Kazak ve Türk kardeşliği, Türk Dünyası'nın birliği ve beraberliği yaşasın! diyerek yazımı tamamlıyorum.

Doç. Dr. Ayabek BAYNİYAZOV
- Özbekali Janibekov Güney
Kazakistan
Pedagojik Üniversitesi
Filoloji Fakültesi
İngiliz Dili Bölümü Öğretim üyesi

rak Ahıska Türkleri ile düşüncelerimle, gözlemlerimle paylaşmak içimden geldi. Doktoramı İstanbul Üniversitesi'nde yaptım. Ardından Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde aralıksız on beş yıl çalıştım. Daha sonra Türkiye'nin Ardahan Üniversitesi'nde 2015-2023 yılları arasında görev yaptım. Şu anda Çimkent'te görevimi Türkçe hocası olarak sürdürmekteyim. Ardahan'da görevim sırasında yerli Ahıska Türklerini daha yakından tanıma ve Ahıska kalesini ziyaret etme fırsatı buldum. Ayrıca gördüm ki, Türkiye'deki birçok üniversitede her yıl 14 Kasım'da Ahıska Türklerinin sürgünü üzerine anma programları düzenlenmekte ve acılarını paylaşmaktadır. Türkistan'da çalışırken de Ahıska Türklerinin yaşadığı semtleri ziyaret etmiş, yaşadıklarını dinlemiştir. Duyduklarımı bildiri haline getirerek Bursa ve Giresun'da düzenlenen anma programlarında bizzat dile getirmişimdir.

Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Topçu Bakü'de önemli mesajlar verdi

Azerbaycan'ın Başkenti Bakü'de yapılan Dünya Ahıskalı Türkler Birliği 5.Genel Kurul Toplantısına resmi davet üzerine katılan Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Yalçın Topçu burada yaptığı konuşmada önemli mesajlar verdi.

Ahıska Türklerinin hak davasını her platformda gündemde tutan ve bizim şenliğimizin her derdi ile dertlenen Dünya Ahıska Türkleri Birliği'nin değerli başkanı Ziyatdin İsmihanoglu Kassarov ve ekibine 93 Ahıska muhaciri bir ailenin çocuğu olarak kalbi duygularıyla teşekkür ediyorum.

Sözlerime son verirken; "Ben, yabancı kaynaklı hiçbir fikri benimsemeye tenezzül etmeyecek kadar milliyetçi ve gurura malik bir Türk'üm," diyen ve 11 Aralık 1975 de aramızdan ayrılan Nihal Atsız hocayı ve 12 Aralık 2003 de aramızdan ayrılan ömrünü ülkesine, halkına adanmış, Can Azerbaycan'ımızın Umummil-

"Değerli katılımcılar, Sizleri Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Azerbaycan'ın Başkenti Bakü'de yapılan Dünya Ahıskalı Türkler Birliği 5.Genel Kurul Toplantısına resmi davet üzerine katılan Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Yalçın Topçu'nun ifadeleri şu şekildedir:

"Değerli katılımcılar, Sizleri Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Bu vesile ile, Zalimler tarafından 1944 de yurtlarından sürülen Ahıska Türklerini bağrına basan çan Azerbaycan'ımızın asil milletine teşekkür ediyor,44 günlük zaferin muzaffer başkomutanı Cenap Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'i ve kahraman askerlerini saygıyla selamlıyor, şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi sağlık dilekleriyle anıyorum.

Ben Türk soyundanım diyen herkesin yüreğinde kapanmaz bir yara olan 1944 sürgününde hayatlarını kaybeden şehitlerimizde ve Allah'tan rahmet diliyorum.

Lideri ve Türk Dünyasının Büyük Devlet Adamı Haydar Aliyev'i saygı, rahmet ve şükranla anıyor sizleri tekrar saygıyla selamlıyor 5.Genel Kurul Toplantısının hayırlara vesile olmasını diliyorum."

Genel Kurul Toplantısına katılan Yalçın Topçu'ya Azerbaycan Yaşayan Resmi Milli Kahramanı İbad Hüseyinli ve Azerbaycan Devlet Neşriyatı Azerneşir Baş redaktörü Elövset İbrahim Oğlu Ağalarov da eşlik ettiler ve Genel Kurul'da oy birliği ile üç senelik görevle yeniden Ziyatdin İsmihanoglu Kassarov seçildi.

Ahıska türkləri Bakıda topladı

Bakıda "Hilton" otelində Dünya Ahıska Türkleri Birliyinin (DABÜT) beşinci qurultayı keçirilib.

Redaktor.az xəbər verir ki, tədbirdə dünyanın 9 ölkəsindən 200-dən çox qonaq iştirak edib.

Qurultay iştirakçıları əvvəlcə Birinci Fəxri Xiyabanda Ulu Öndər Heydər Əliyevin və görkəmli oftalmoloq Zərifə Əliyevanın məzarını ziyarət ediblər. Daha sonra isə qurultay başlayıb.

Qurultayın, Ahıska Türklerinin Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyünə verdiyi dəstəyi və bu xalqın milli mübarizədəki rolunu bir daha nümayiş etdirmək məqsədi ilə Bakı şəhərində keçirilməsi zəruri hesab edilib.

Ahıska türkləri hər zaman Azərbaycanın yanında olmuş və müxtəlif mərhələlərdə həm maddi, həm də mənəvi dəstəkləri ilə bu ölkənin mühüm məsələlərində iştirak ediblər.

Xüsusilə, 1-ci və 2-ci Qarabağ müharibələrində ahıska türklərinin göstərdiyi qəhrəmanlıq və fədakarlıq danılmazdır. 1-ci Qarabağ Müharibəsində 100-ə yaxın şəhid verib və onlardan 1 nəfər Milli Qəhrəmandır, 2-ci Qarabağ müharibəsində isə 9 şəhid verib və onlardan da 1 nəfər Vətən Müharibəsi Qəhrəmanıdır. Bu igidlər, Azərbaycanın azadlığı və ərazi bütövlüyü uğrunda öz canlarını fəda edərək, tarixdə silinməz iz buraxıblar.

DABÜT-ün başkanı Ziyatdin Kassarov müharibədən sonra şəhid ailələri ilə görüşərək, onlara həm maddi, həm də mənəvi dəstək verib. Bu cür addımlar, ahıska türklərinin hər zaman Azərbaycanın yanında olduğunu əks etdirib.

Bakı şəhərində keçirilən 5-ci qurultayda işğaldan azad olunmuş Qarabağ torpaqlarının əhəmiyyətini və Azərbaycan xalqının Qarabağ zəfərini qeyd etməyə xüsusi diqqət yönəldilib. Ahıska türkləri Qarabağ müharibəsində göstərdikləri dəstəklə, bu tarixin bir hissəsi olub və Azərbaycanın hər zaman yanında olmağa davam edəcəklərini bir daha sübut ediblər.

Qurultayda, Dünya Ahıska Türkleri Birliyinin İdarə Heyətinin seçilməsi, tarixi və gələcək inkişaf perspektivləri və digər məsələlər müzakirə edilib. Tədbirdə həmçinin, Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan, Özbəkistan, ABŞ, Gürcüstan, Qırğızıstan, Şimali Kipr və Ukraynadan qonaqlar, ekspertlər və mütəxəssislər də iştirak ediblər.

Vasif ƏLİHÜSEYN

Ahıska türkləri hər zaman Azərbaycanın yanındadır

Bakıda "Hilton" otelində Dünya Ahıska Türkləri Birliyinin (DABÜT) beşinci qurultayı keçirilib. Tədbirdə dünyanın 9 ölkəsindən 200-dən çox qonaq iştirak edib.

Vətən Mühəribəsi Qəhrəmanıdır. Bu igidlər, Azərbaycanın azadlığı və ərazi bütövlüyü uğrunda öz canlarını fəda edərək, tarixdə silinməz iz buraxıblar.

DATÜB-ün başqanı Ziyatın Kassarov mühəribədən sonra şəhid ailələri ilə görüşərək, onlara həm maddi, həm də mənəvi dəstək verib.

Aqat Təbib Daşlar

Qurultay iştirakçıları əvvəlcə Birinci Fəxri Xiyabanda Ulu Öndər Heydər Əliyevin və görkəmli oftalmoloq Zərifə Əliyevanın məzarını ziyarət ediblər. Daha sonra işə qurultay başlayıb. Qurultayın, Ahıska Türklərinin Azərbaycan müstəqilliyi və ərazi bütövlüyünə verdiyi dəstəyi və bu xalqın milli mübarizədəki rolunu bir daha nümayiş etdirmək məqsədi ilə Bakı şəhərində keçirilməsi zəruri hesab edilib.

Ahıska türkləri hər zaman Azərbaycanın yanında olmuş və müxtəlif mərhələlərdə həm maddi, həm də mənəvi dəstəkləri ilə bu ölkənin mühüm məsələlərində iştirak ediblər. Xüsusilə, 1-ci və 2-ci Qarabağ müharibələrində ahıska türklərinin göstərdiyi qəhrəmanlıq və fədakarlıq dənizləndir. 1-ci Qarabağ Müharibəsində 100-ə yaxın şəhid verib və onlardan 1 nəfər Milli Qəhrəmandır, 2-ci Qarabağ müharibəsində isə 9 şəhid verib və onlardan da 1 nəfər

Bu cür addımlar, ahıska türklərinin hər zaman Azərbaycanın yanında olduğunu əks etdirir.

Bakı şəhərində keçirilən 5-ci qurultayda işğaldan azad olunmuş Qarabağ torpaqlarının əhəmiyyətini və Azərbaycan xalqının Qarabağ zəfərini qeyd etməyə xüsusi diqqət yönəldilib. Ahıska türkləri Qarabağ müharibəsində göstərdikləri dəstəklə, bu tarixi anın bir hissəsi olub və Azərbaycanın hər zaman yanında olmağa davam edəcəklərini bir daha sübut ediblər.

Qurultayda, Dünya Ahıska Türkləri Birliyinin İdarə Heyətinin seçilməsi, tarixi və gələcək inkişaf perspektivləri və digər məsələlər müzakirə edilib. Tədbirdə həmçinin, Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan, Özbəkistan, ABŞ, Gürcüstan, Qırğızıstan, Şimali Kipr və Ukraynadan qonaqlar, ekspertlər və mütəxəssislər də iştirak ediblər.

MƏRTEBELI MƏRAPAT QŪTTY BOLSYN!

Bylyғы жылы Ахыска Түріктерiнiң байырғы мекенi Қазақстан жерiне оралғанына 80 жыл толып отыр. Осы айтулы мерекенi атап өту үшiн 80 жылдыққа «Сексен iс-шара» атты айдармен жоспар түзіліп iске асырылуда.

Жоғарыда аталған айтулы iс-шараның аясында Қазақстан халқының достығына арналған кештердi жүйелi түрде ұйымдастырып, олардың бастамасымен Шымкент қаласында халықтар арасында ынтымақтастықты бiрлiктi нығайтуға арналған бiрқатар мәдени iс-шаралар өткізілді. Шымкент қаласы «Ахыска» Түрік этномәдени орталығының мүшелерi — өнiрiмiздегi белсендi, жарқын тұлғалар. Өнiрiмiздегi этностар арасындағы татулықты, тыраңдылықты, бауырластық пен толеранттылықты сақтау мәселесiне арналған түрлі iс-шараларды ұдайы ұйымдастыра бiлген. Олар Қазақстан Республикасының Президентi Қ.К.Тоқаевтың саясатын жүзеге асыруға белсене атсалысып, жүргізіліп жатқан әлеуметтік-экономикалық реформаларды, этносаралық және конфессияаралық келiсiмнiң қазақстандық моделiн насихаттауда белсендiлiк көрсете алды.

«Бұлардың қай-қайсы да қандай сый-құрметке де лайық жандар», — деп этномәдени орталықтың барша мүшелерiне ризашылығын бiлдiрген Түркия Республикасының Шымкент қаласы мен Түрiкстан облысы бойынша құрметтi бас консулы, Шымкент қаласы «Ахыска» Түрік этномәдени орталығының төрағасы Латифша Қаймаханұлы Асанов Сайрам елдi мекен тұрғындарына «DATUB NORMET» төс белгiсi мен белсендi азаматтарға «DATUB» белгiшесiн табыс еттi.

Суретте солдан оңға қарай: Құрбанов Жанабай Атемұлы - Шымкент қаласы «Ахыска» Түрік этномәдени орталығының төрағасы, Сапаров Бегзат Хочалиевич — Сайрам елдi мекенiнiң құрметтi азаматы, Воронцов Эльдар Яковлевич - Шымкент қаласы «Ахыска» ТЭМО - Қаратау ауданы, Мәртебе тұрғын алабы төрағасы, Асанов Латифша Қаймаханұлы - Шымкент қаласы «Ахыска» Түрік этномәдени орталығының төрағасы, Турция Республикасының Түрiкстан облысы мен Шымкент қаласы бойынша құрметтi бас консулы, Құрбанов Агапаша Гүлелiұлы — Шымкент қаласы «Ахыска» Түрік этномәдени орталығы төрағасының мәдениет саласы бойынша орынбасары, «Ахыска» газетiнiң аумақтық тiлшiсi.

Соньмен бiрге Шымкент қаласы «Ахыска» ТЭМО — ұжымына қосылатын белсендi мүшелерiнiң саны күннен-күнге артауда. Теменде оларға Дүние Жүзi Ахыска Бiрлiгi «DATUB» белгiшесi табысталу рәсiмiн ұсынамыз. Суретте солдан оңға қарай: Құрбанов Агапаша Гүлелiұлы — Шымкент қаласы «Ахыска» Түрік этномәдени орталығының төрағасының мәдениет саласы бойынша орынбасары, «Ахыска» газетiнiң аумақтық тiлшiсi; Түрік этномәдени орталығы «Ахыска» газетiнiң аумақтық тiлшiсi; Құрбанов Жанабай Атемұлы - Шымкент қаласы «Ахыска» Түрік этномәдени орталығының төрағасының орынбасары, Шымкент қаласы бойынша «DATUB» Дүние Ахыска Түріктерi Бiрлiгiнiң өкiлi; Ахметов Атабай Марденович - Шымкент қаласы, Абай ауданы, Ленин бөлiмшесi «Ахыска» ТЭМО мүшесi; Чукаев Мамедали Таштанович - Шымкент қаласы, Абай ауданы, Ленин бөлiмшесi «Ахыска» ТЭМО мүшесi; Юсупов Жалалы Маметович - Шымкент қаласы, Абай ауданы, Ленин бөлiмшесi «Ахыска» ТЭМО мүшесi Асанов Латифша Қаймаханұлы - Шымкент қаласы «Ахыска» Түрік этномәдени орталығының төрағасы, Турция Республикасының Түрiкстан облысы мен Шымкент қаласы бойынша құрметтi бас консулы, Құрбанов Агапаша Гүлелiұлы — Шымкент қаласы «Ахыска» Түрік этномәдени орталығының төрағасының мәдениет саласы бойынша орынбасары, «Ахыска» газетiнiң аумақтық тiлшiсi.

Бүгiнде ынтымағы жарасма, татулықты ту еткен сәулелi «Ахыска» газетiнiң тасыған, Шырайлы қаламыздың келбетi аз ғана уақыт iшiнде ерекше нұрға бөленiп көркейе түсуiне қоса Шымкент қаласы «Ахыска» ТЭМО — ұжымы алға қойған мiндеттемелерiне жету жолында үлкен ұйымдастырушылық және бiлiк деңгейдегi бiлiктiлiк қабiлеттерiн қашанда байқатып келедi.

Сондай-ақ Шымкент қаласы «Ахыска» ТЭМО төрағасы Латифша Қаймаханұлы Асанов мырза, әрбiр азаматтың жүрегiне жол тауып, үлкен адамгершiлiк танытуы өз алдына бiр төбе.

Марапатыңыз құтты болсын! Әрдайым елеулі еңбектеріңіз ескеріле берсін! Дендеріңізге саулық, отбасыларыңызға бақ-береке, амандық, жұмыстарыңызға табыс тілейміз!

Сіздерге амандық, жемісті жұмыс, кәсіптік табыс, еңбек жолында көтерілу және жаңа белестер тілейміз!

Марапат құтты болсын, Әріптестер!

Шымкент қаласы «Ахыска» ТЭМО «Ахыска» газетінің аумақтық тілшісі, Агапаша Гүлеліұлы ҚҰРБАНОВ

Представители Аксакалдар кеңесі Ассамблеи народа Казахстана г. Алматы, продолжили ряд информационно-разъяснительных работ по проекту «Адал азамат».

Состоялась встреча на тему: «Әділетті Қазақстан — Адал азамат»

Так, на днях состоялась встреча с преподавателями и курсантами Пограничной академии КНБ РК на тему: «Әділетті Қазақстан — Адал азамат».

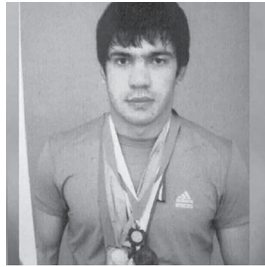
Открыл встречу председатель ОО «Республиканский этнокультурный центр уйгуров Казахстана», председатель центра «Жомарт жан» Долкунтай Абдулхалил. В своем выступлении член Совета Аксакалов Д. Абдулхалил расказал об основных элементах этой концепции, таких как честность, ответственность, справедливость, готовность прийти на помощь и, конечно, добросовестное исполнение гражданских обязанностей. Основной задачей этой концепции является создание среды, в которой каждый человек ощущает свою ответственность за улучшение общества и проявляет активное участие в решении общественных проблем.

Также на встрече выступили старший оперуполномоченный по особо важным делам Управления по противодействию наркопреступности Департамента полиции города Алматы подполковник полиции Кобеєв Даурен Аскаревич, который еще раз напомнил молодому поколению о вреде наркотиков, и заместитель председателя ОО «Ингушский культурный центр «Вошал» Оздоев Илєз-Султанович, затронувший тему патристического воспитания.

В мероприятии приняла участие более 100 курсантов с 1 - 4 курс, где спикерам было задано много различных вопросов, на которые даны исчерывающие ответы.

В завершение мероприятия была проведена познавательная экскурсия по территории данной академии.

ЕЛІ АРДАҚТАҒАН СПОРТШЫ

Біз бүгін 23.11.2024 жылы баршамыз тамаша сәттің куәсі болып отырмыз. Дзюдо күресінен 2007-2008 жылдарда туылған Шымкент Қазақстан Республикасының Спорт Шебері, дзюдо күресінен әлем чемпионы Мусаев Рамильді еске алуға арналған «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес» тақырыбында Шымкент қаласының №10 күрес түрлерінен олимпиада резервінің мамандандырылған балалар жасөспірімдер спорт мектебінің ашық біріншілігі өтті.

на Ниязбекқызы. Ұлы-Мусаев Кенан Рамильұлы, Қызы-Мусаева Айлин Рамильқызы.

Бұл сайыста күрес түрлерінен олимпиада резервінің мамандандырылған балалар жасөспірімдер спорт мектебінің бірнеше командалары жарысқа қатысты.

Спорт сайысына 2007-2008 жылғы жасөспірімдер қатысты. Тартыста доғара еліміздің түкпір-түкпірінен 100-ге жуық жас спортшылар қатысып өзара бақ сынасты. «Қулақпен естіген танық, көзбен көрген анық» деген нақыл сөз көзбен көрудің асылдығын білдірсе керек.

Шынайы чемпионды көру - барлық оқушылар үшін мақсатты айқындай,

қаласы «Ахыска» Түрік этномәдени орталығы төрағасының спорт саласы бойынша орынбасары, Құрбанов Ағалаша Гүлаліұлы — Шымкент қаласы «Ахыска» Түрік этномәдени орталығы төрағасының мәдениет саласы бойынша орынбасары, Шымкент қаласы «Ахыска» Түрік этномәдени орталығы «Ахыска» газетінің аумақтық тілшісі, Құрбанов Жанабай Атемулы - Шымкент қаласы «Ахыска» Түрік этномәдени орталығы төрағасының орынбасары, Шымкент қаласы бойынша «DATUB» Дүние Ахыска Түріктері Бірлігінің өкілі қатысып, жас спортшыларға марапаттарын табыс етті.

Қазіргі заманғы қоғамда спорт үлкен орын алады. Ол адамның жан-жақты

Күнделікті өмірде спортты сүйетін жандар көп. Әркімнің санасындағы спорт ұғымы — сан алуан. Расында да, көпшілікті ұлты мен жеріне, тілі мен дініне бөлмей өзіне ынталар өтер спорттың құдіреті жоғары. Бәріміз білетіндей, «Спорт — денсаулық көпірі». Спорт — саламатты өмір салтын дәріптеп, халықтың денсаулығын сақтау тұрғысынан өте маңызды мәселе ие. Дана халқымыз «Ауырып ем ізденгенше, ауырмайтын жол ізде» деп бекер айтпаған. Бастысы, талғампаз тәкаппар өнерге шексіз беріліп, адалдық танытсаң спорттың берері мол.

Даңқты спортшы, дзюдо күресінің шебері Рамиль Мұратұлы Мусаевтың

дүниеден өткеніне 12 жыл толыпты. Ол зиялы отбасында тәрбиеленген болатын. Әжесі Мусаев Мұрат Мұхатұлы ветеринария саласының маманы болса, анасы Мусаева Жамия Нариманқызының мамандығы мұғалім. Қазіргі таңда ерлі зайыптылар құрметті демалыста, зейнеткерлер. Ал інісі Мусаев Рамиль Мұратұлы болса жоғары санатты дзюдогер.

Барша спортшыларымыздың келешекте жаңа белестерді бағындыруына тілектеспіз!

Шымкент қаласы «Ахыска» ТЭМО «Ахыска» газетінің аумақтық тілшісі, Ағалаша Гүлаліұлы ҚҰРБАНОВ

физикалық дамуын ғана қамтамасыз етпейді, сонымен қатар онда моральді-еріктік қасиеттерді тәрбиелейді.

Спорт - бұл бүкіл өмір! Бұл қысқа сөздің артында бағдарламаланған оқиғалар кешенінен де көп нәрсе жатыр. Спорттың келешегінде денсаулық, сәлулық, ең бастысы — табысты болашақ бар.

Мусаев Рамиль Мұратұлының өмір жолына тоқталар болсақ, 5.02.1985 жылы Шымкент облысының Сайрам ауданы, Карл Маркс ауылдықта дүниеге келген. Ұлты түрік. Сайрам ауданындағы В.Төрешоова атындағы мектепке 1992 жылы 1 — ші сыныпқа барды. 1996 жылы Қайрат Баққараевтың спорт мектебінде, Дзюдо күресімен шұғылдана бастаған.

1999 жылы Астана қаласында өткен Атамани атындағы жарыста 1-ші орын алғаны үшін марапатталған; 2001 жылы Өзбекстан мемлекетіндегі Чирчик қаласында, Усқун Мурадov атындағы жарыста 2-ші орын алғаны үшін марапатталған; 2001 жылы Ленгер қаласында Қапал батыр атындағы дзюдо күресінен 2-ші орын иеленгені үшін марапатталған; 2002 жылы Павлодар қаласында 2-ші орын алғаны үшін марапатталған; 2003 жылы Семей қаласында 2-ші орын алғаны үшін марапатталған.

Өзбекстан, Қырғызстан және басқа да шет елдерде, қалалық жарыстарда болып келген медальдармен, грамоталармен, дипломдармен және «Ең үздік техникалық күресші» атағына ие болып марапатталған.

2004-2006 жылдар аралығында Қазақстан Республикасының Спорт Шебері атағына ие болды. 2003 орта мектепті бітірген соң, М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті, мұндай және газ факультетіне оқуға түсті. Оқып жүріп, Дзюдомен шұғылдандуды жалғастыра берді. 2008 жылы жаңа құрды. Жұбайы - Мусаева Мальви-

сенімді нықтай түсетіндей шақ болды. Жапон күресі дзюдо өзінің ұлттық ерекшелігін сақтаған, төрткүл дүниеге кең таралған жеңіле-жеңі түрі екенін бәріміз білеміз. Дзюдо тек қана спорт емес, бұл — өмір сүру сапаты, біздің өміріміз. Дзюдо физикалық тұрғыдан емес, барлық жағынан мықты өрі шымыр болуға үйретеді. Жеңіс пен жеңілістен бөлек, дзюдо ардамын сыйластыққа, бірлік пен бейбітшілікке, достыққа үндейді.

Көз көлген маман кәсіби деңгейге немесе белгілі бір жетістікке жету үшін небір қиындықты басынан өткізеді. Жеңіс оңай келмейді. Әрбір кәсіптің, әрбір істің өз қиындығы болады. Сол қиындықтарды жеңіп, мөреге жету өрбір спортшының алдына қойған мақсаты екені рас. Жеңіске жету үшін спортшы бүкіл жинақтаған өдіс-тәсілдері мен тәжірибелерін қолдана білуі шарт.

Бүгінгі сайыстың ашылу салтанатына орай Қазақстан Республикасының онұраны орындалды. Жарысқа қатысушы әрбір спортшы алдағы доғара түсуге дайын болғандығын көрсеткендей болды.

Жеңімпаз болу үшін спортшының бойында көптеген жақсы қасиеттер болуы керек. Мысалы, табанды, еңбекқор, күшті өрі мықты осы қасиеттің барлығы бір спортшының бойынан табылса, онда ол спортшы жүлделі өрі керемет спортшы болып шығады.

Сайыс соңында жеңімпаз атанған қатысулар дипломдар, қомақты ақшалай сыйлықтармен марапатталды. Шымкент қаласы «Ахыска» Түрік этномәдени орталығы тарапына Қаманов Турғунбай Кирауұлы - Шымкент

МЕЖРЕГИОНАЛЬНЫЙ ОБМЕН ОПЫТОМ В ОБЛАСТИ ЭТНОМЕДИАЦИИ: УКРЕПЛЕНИЕ ЕДИНСТВА И СОГЛАСИЯ

В соответствии с поручением Председателя Ассамблеи народа Казахстана — К.Токаева о масштабировании опыта специалистов в области этномедиации Алматынской, Жамбылской и Туркестанской областей, в рамках масштабного проекта Ассамблеи «Елдесу және татуласу» делегация Мангистауской области посетила узаканные регионы.

Делегацию Мангистауской области возглавил Жанбырбай Жаңибекұлы Матаев - председатель Совета этномедиации региона и председатель областного маслихата. В состав делегации также вошли Аманкул Абдигалиев - директор КТУ «Қоғамдық келісім» и Таги Зираддин оғлы Тагиев - этномедиатор, общественный деятель и член Ассамблеи народа Казахстана.

Особое внимание было уделено опыту Мангистауской области по взаимодействию депутатской группы Ассамблеи народа Казахстана и Совета этномедиации АНК. Как отметил Ж.Ж.Матаев, закрепление этномедиаторов за каждым депутатом позволило обеспечить оперативное решение проблем населения и укрепление доверия между властью и обществом.

По итогам визита была достигнута договоренность о продолжении сотрудничества в сфере этномедиации. Участники выразили готовность к регулярному обмену опытом, совместной организации мероприятий и разработке совместных проектов. Было решено проводить аналогичные встречи в других регионах Казахстана для расширения географии сотрудничества.

Помимо деловой программы, делегация Мангистауской области посетила исторические и культурные памятники регионов, что позволило участникам глубже погрузиться в историю и культуру Казахстана.

Данный пример межрегионального сотрудничества в сфере этномедиации - значимый шаг в укреплении института этномедиации в Казахстане. Обмен опытом и лучшими практиками позволит укрепить межэтническое согласие, повысить эффективность работы этномедиаторов и создать условия для мирного и гармоничного развития общества.

«ИСКАЖЕННАЯ СТАТИСТИКА, НЕЗАВЕРШЕННЫЕ ПРОЕКТЫ» — СМАИЛОВ РАСКРИТИКОВАЛ СУБСИДИРОВАНИЕ В АПК

Глава ВАП отметил, что сельское хозяйство демонстрирует низкий вклад в ВВП — в среднем около 5%

Председатель Высшей аудиторской палаты Алихан Смаилов заявил, что субсидирование привело к ограниченному эффекту на развитие сельского хозяйства страны.

На пленарном заседании Мажилиса он представил депутатам итоги аудита эффективности использования госсредств, выделенных на субсидирование сельского хозяйства.

«За последние 10 лет МСХ принималось несколько программных документов, большинство из которых не были доведены до логического завершения. Все они ставились на утрату досрочно, на середине пути их реализации. Постоянно менялись приоритеты. Это препятствовало построению эффективной системы государственной поддержки отрасли. А искаженные статистические данные оказали негативное влияние на выстраивание четких ориентиров», - заявил Смаилов.

Как результат, отдельные целевые индикаторы были признаны чрезмерно амбициозными и в конце скорректированы в сторону снижения. Но даже это не позволило обеспечить успешную реализацию более 40% целевых индикаторов Концепции развития АПК.

«Виды и направления субсидий постоянно меняются. Механизмы их предоставления также менялись в процессе реализации. Более 70 изменений только за 5 лет! В таких условиях сельхозтоваропроизводителем требуется немало усилий для адаптации к новшествам. Это справедливо порождает недоверие к мерам господдержки», - заявил спикер.

В то же время объемы субсидирования наращиваются, однако вопросы их эффективного использования остаются.

«Все это привело к выплате 5 млрд тенге субсидий более 2,5 тыс. субъектов, которые прекратили свою деятельность до или после получения субсидий. Почти 3 тыс. получателей субсидий на 5,4 млрд тенге и вовсе не являлись субъектами АПК. При таких условиях говорить об эффективности субсидирования не приходится», - заключил глава ВАП.

Он резюмировал, что по результатам аудита выявлены 142 млрд тенге неэффективного планирования и использования бюджетных средств, 2 млрд тенге финансовых нарушений. Экономические потери и упущенная выгода оценочно составили 5 млрд тенге. В бюджет возмещено и восстановлено почти 2 млрд тенге. По 4 фактам материалы переданы в правоохранительные органы, 322 материала направлены для привлечения к административной ответственности.

Гульмира КУНАПИЯ

Цифровой мир: Казахстан — лидер по экспорту IT-решений в Центральной Азии

В Послании народу страны «Справедливый Казахстан: закон и порядок, экономический рост, общественный оптимизм» глава государства отметил важность усиления достигнутых результатов в сфере цифровизации. Особое активизировать работу необходимо в сфере внедрения технологий искусственного интеллекта в платформу «Электронного правительства».

Для полноценного раскрытия потенциала IT-сферы в Казахстане создано «Единое окно» национальной инновационной системы, куда выведены большинство мер государственной поддержки для IT-специалистов, инноваторов и научных деятелей. Портал обеспечивает прозрачность и эффективность распределения мер государственной поддержки. На сегодня им пользуется более полумиллиона людей ежегодно. Портал, можно сказать, стал единым окном по аналогии ЕОГУ.

Кроме того, создаются условия для привлечения талантливых профессионалов со всего мира. На базе МФЦА функционирует Эксперт центр. Он служит единым окном получения государственных услуг для зарубежных специалистов.

Экспорт IT-услуг

Экспорт IT-услуг Казахстана демонстрирует стремительный рост. В 2023 году его объем достиг \$529 млн, а за первое полугодие 2024 года этот показатель превысил \$305 млн. То есть идет уверенное исполнение поручения Главы государства по доведению экспорта IT-услуг до \$1 млрд к 2026 году.

Для этого в Казахстане проводятся различные акселерационные программы, к которым привлекаются ведущие эксперты и инвесторы. Таким образом облегчается коммерческим продуктам выходить на зарубежные рынки.

Кроме того, расширяется и международная сеть. Сейчас уже успешно функционируют три зарубежных IT-хаба в США, Саудовской Аравии и Сингапуре. Все эти инициативы помогают привлекать таланты и открывают казахстанским стартапам новые возможности для международного сотрудничества.

Казахстан начал делиться своими передовыми решениями в сфере электронного правительства с такими странами, как Таджикистан, Того, Сьерра-Леоне.

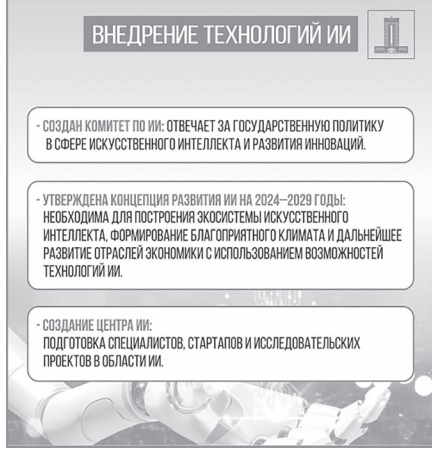
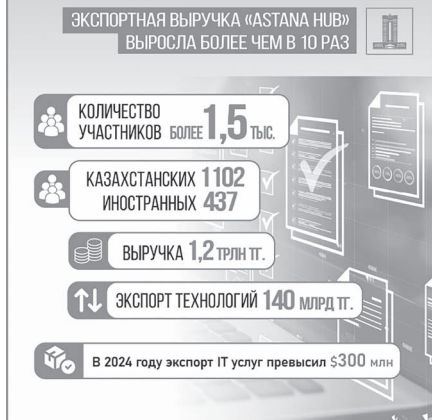
Инновации в IT-отрасли

В 2024 году IT-отрасль Казахстана продемонстрировала динамичный рост. Количество IT-компаний достигло 18 683. Рост на 16% за последние три года. Так, например, в стране функционирует международный технологический парк «Astana Hub». Сегодня он подтверждает свою роль в качестве центра развития IT-стартапов в Казахстане. Технопарк объединил более 1,5 тыс. участников. Среди них 1102 казахстанских и 437 зарубежных компаний. Общая выручка участников составила 1,2 трлн тенге. Рост в 31 раз за последние пять лет. Экспортная выручка в текущем году превысила 140 млрд тенге. Годовой рост уже более чем в 10 раз за четыре года. Таким образом, «Astana Hub» продолжает укреплять свои позиции как ведущий технопарк в регионе.

Ключевым элементом инновационной экосистемы стало развитие региональных хабов. На сегодня по всей стране действует 18 таких площадок. Они активно способствуют развитию и привлечению кадров на местных стартапов и предпринимательства. Все программы по развитию стартапов и IT ин-

Подготовка IT-специалистов

Среднемесячная заработная плата IT-специалистов в 2024 году увеличилась на 54%, достигнув 673 тыс. тенге, что отражает высокий спрос на квалифицированные кадры и конкурентоспособные условия по развитию стартапов и IT ин-

увеличилась на 12% до 187 тыс. человек.

В целях реализации поручения главы государства запущена программа Tech Orga, которая нацелена на подготовку 20 тыс. IT-специалистов к 2025 году с помощью стимулирования частных IT-школ. Частными IT-школами подготовлено более 16 тыс. экспертов в области информационных технологий. Работа в этом направлении ведется в рамках обеспечения рынка труда квалифицированными кадрами. К слову, немало успешных историй выпускников программы Tech Orga, которые из абсолютно других отраслей смогли перейти в IT-сферу.

Развитие искусственного интеллекта

В послании народу страны «Справедливый Казахстан: закон и порядок, экономический рост, общественный оптимизм» Глава государства подчеркнул важность внедрения искусственного интеллекта и цифровых технологий для устойчивого развития. В этом плане Министерством цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности реализовано несколько важных инициатив:

- создан Комитет по ИИ, который координирует развитие сферы;

- утверждена Концепция развития ИИ на 2024—2029 годы;

- разработан проект Закона об ИИ, что обеспечит необходимую нормативно-правовую базу для дальнейшего роста.

По поручению главы государства проводится работа по открытию Центра искусственного интеллекта в г. Астана. Миссией Центра является создание ИИ-трансформации Казахстана через привлечение талантов со всего региона. Планируется ежегодно готовить тысячи специалистов: сотни стартапов и десятки исследовательских проектов в области ИИ.

К тому же, по поручению президента в Казахстане разрабатывается собственная языковая модель KazLLM. Она должна стать основой для ряда технологических решений, разрабатываемых казахстанскими компаниями. Это позволит снизить зависимость от иностранных технологий, что особенно важно для защиты национальных интересов, персональных данных и обеспечения идеологической независимости страны. Применение собственной языковой модели будет способствовать развитию внутреннего рынка IT-услуг. На сегодня активно ведется тренировка модели на собранных 148 млрд токенов.

К слову, на ее базе уже создаются продукты на основе ИИ. Это AI-помощники в таких направлениях как eGov, E-otinish и юридический ассистент.

Постоянными авторами страницы являются учителя и ученики Талгарского частного лицей-интерната № 1

Тақырыбы: «Шапшаң есептеудің жолдары»
Оқушының аты-жөні: Әділжан ЖібекЖетекшісі: Жанабатырова Мария Абдрашқызы
«Талғар аудандық жеке лицей-интернаты №1» жеке мекемесінің математика пәнінің мұғалімі

Бұл жобаның өзектілігі: зерттеу жұмысы, мәліметтер мен есептеу нәтижелері нақты әрі мейлінше толық көрсетілген. Сонымен қатар, тез есептеуге байланысты кейбір сандардың табиғатын өзгеше қасиетке ие екендігі, өзінің осы қасиеттері арқылы тылсым сыраға, тәрбиелік мәнге де қатыстылығымен ерекшеленді.

Мақсат: күнделікті өмірде және қазіргі қоғамда пайдаланылатын шапшаң есептеу дағдысын қалыптастыру.

Міндеттері: Есептерді шешу білімділіктерін қалыптастыру; Шапшаң есептеу тәсілдері бойынша білімді қалыптастыру; Есеп шығаруда шапшаң есептеу бойынша негізгі білімді дамыту;

- Жеке тұлғаны дамыту факторы ретінде практикалық іскерлікке баулу.

Күтілетін нәтиже: Шапшаң есептеудің стандарт емес тәсілдерін үйренеді, қолдана біледі, қызығушылық тудырады.

Математиканың адам өміріндегі мәні орасан зор. Санай білмей, сандарды қосуды, азайтуды, көбейтуді, бөлуді дұрыс орындай білмей тұрып адам қоғамының дамуы мүмкін деп ойлауға болмайды. Математика өмірді сан арқылы бейнелейді. Адамзат баласы ең алғаш рет жазу-сызудан бұрын санауға үйренгені хақ. Тез ауызша есептеу құрайтын цифрларды қосып, (7+5=12) пайда болған нәтиженің алдыңғы цифрдың 7-ге қосамыз. Сонда 85 саны, ал 2 цифрдың нағыздан пайда болған 85 санының 8 бен 5 цифрларының арасына «сынапалап» ендіріп жазсақ, 825 саны пайда болады.

Мысалы: 54*11 = 594
А) 4-ті жазамыз.
Б) 4+5 = 9 жазылады.
В) 5-ті жазамыз.

124*11 = (1+12)+(2+4)4 = 1364.
Егер көрші цифрларының қосындысы 9-дан артық болса, бірлігі жазылып, ондығы ойға алынады, келесі қосындыға бір саны қосылады. Мысалы: 58*11 = 638

А) 8-ді жазамыз.
Б) 5+8 = 13, 3-ті жазып, 1-ді ойға аламыз.
В) 5+1 = 6, 6-ны жазамыз.

Қосу барысында 1-ден басталатын қос таңбалы да сан шығуы мүмкін, бұл жағдайда 1-ді ондықтардың цифрына қосу керек, ал ортасына тек бірлік қосындының цифрын қосу керек. Мысалы: 67*11 = 737

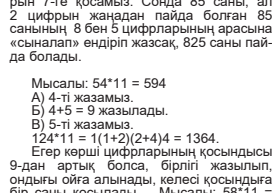
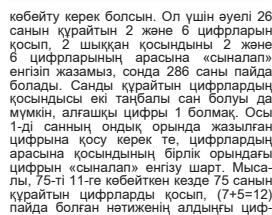
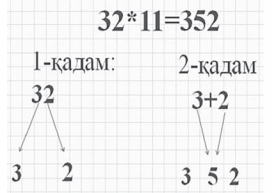
Қосу барысында 1-ден басталатын қос таңбалы да сан шығуы мүмкін, бұл жағдайда 1-ді ондықтардың цифрына қосу керек, ал ортасына тек бірлік қосындының цифрын қосу керек. Мысалы: 67*11 = 737

Екі таңбалы санда 11-ге көбейту үшін, бірінші көбейткіштің цифрларының арасына бір санды жапсыртып, жылжытылған орынға осы бірінші көбейткіштің цифрларының қосындысы жазылады. Ол іздеген сан.

35*11 = 3(3+5) = 385
73*11 = 7(7+3) = 803
27*11 = 2(2+7) = 297
94*11 = 9(9+4) = 1034

1 санымен аяқталатын сандарға шапшаң көбейту әдісі
81*31 =
8*3 = 24 жүздік
8*3 = 11 ондық
1*1 = 1
2511

Улкен сандарды ойда көбейту әдісі
5, 25, 125 сандарына шапшаң бөлу әдісі
Ол үшін сәйкесінше берілген санды 2-ге, 4-ке, 8-ге көбейтіп 10-ға, 100-ге, 1000-ға бөлу керек.

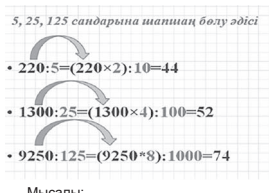
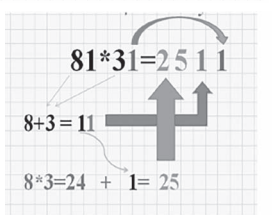
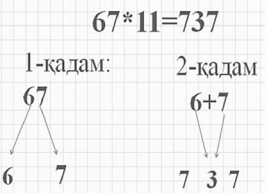
Мысалы: 220*5 = (220*2)*10 = 4400
1300*25 = (1300*4)*100 = 52000
9250*125 = (9250*8)*1000 = 7400000

Саусақпен шапшаң көбейту әдісі

Саусақтарды бүгін санау ерте заманда кең қолданылып келді. Адамның және қызықты математикалық есеп. Сондай-ақ саусақтарын бүгін және жазу қолдарының біту мен жазу олардың ондық және жүзден мыңға дейін сан алуына ғана емес, сол сияқты кейбір арифметикалық амалдарды орындауға да мүмкіндік береді. Бастауышы санын оқушылары көбейту кестесін үйренген кезде бөтен үлкен сандарды көбейтуге қиналатыны белгілі. Ама! жок, кестені ал көп жаттады. Алайда 9-ға көбейтуді мынадай жеңіл әдісі бір екенін естен шығарып алады.

2 санымен аяқталатын сандарға шапшаң көбейту әдісі
81*31 =
8*3 = 24 жүздік
8*3 = 11 ондық
1*1 = 1
2511

Улкен сандарды ойда көбейту әдісі
5, 25, 125 сандарына шапшаң бөлу әдісі
Ол үшін сәйкесінше берілген санды 2-ге, 4-ке, 8-ге көбейтіп 10-ға, 100-ге, 1000-ға бөлу керек.

Мысалы: 220*5 = (220*2)*10 = 4400
1300*25 = (1300*4)*100 = 52000
9250*125 = (9250*8)*1000 = 7400000

Саусақпен шапшаң көбейту әдісі

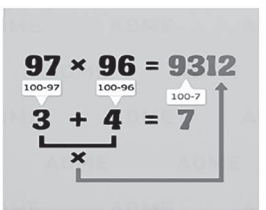
Саусақтарды бүгін санау ерте заманда кең қолданылып келді. Адамның және қызықты математикалық есеп. Сондай-ақ саусақтарын бүгін және жазу қолдарының біту мен жазу олардың ондық және жүзден мыңға дейін сан алуына ғана емес, сол сияқты кейбір арифметикалық амалдарды орындауға да мүмкіндік береді. Бастауышы санын оқушылары көбейту кестесін үйренген кезде бөтен үлкен сандарды көбейтуге қиналатыны белгілі. Ама! жок, кестені ал көп жаттады. Алайда 9-ға көбейтуді мынадай жеңіл әдісі бір екенін естен шығарып алады.

Саусақтарды солдан оңға дейін нөмірлеп шығайық

Енді 9-ға көбейтілетін санға сәйкес саусақты бүгейік. Сонда бүгінген саусақтың сол жағындағы саусақтар ондықтарды, ал оң жақтағылары бірліктерді көрсетеді. Мысалы, 4х9 болса, төртінші саусақты бүгейік. Сонда сол жақта 3 саусақ (ондықтар), ал оң жақта 6 саусақ (бірліктер) болды. Яғни, жауабы 36.

Үйренуге де, үйретуге де жеңіл әдіс. Бұл тәсіл ең тиімді әрі қарапайым санау әдісі. Мысалы, 9*7 болсын. Бүгейіп қарапайым көбейтудің нәтижесі 63 екенін баршаға аян. Енді осы нәтижені саусақпен көбейту арқылы тексерсек. Алдымен қолымыздың саусақтарын 7-ші саусаққа дейін санап, сосын 7-ші саусақты бүгейік. Енді бүгінгенге дейінгі саусақтардың санына, кейін бүгінгеннен кейінгі саусақтардың санына назар аударыңыз. Сонда бүгінген саусаққа дейінгі саусақтар саны шығатын мәнінің ондық үлесіне тең болса, бүгінгеннен кейінгі саусақтар саны шығатын мәнінің бірлігіне тең болады, яғни 9*7=63 болады.

Ескерту: бұл тәсіл тек 9 саны үшін ғана орындалады.

Қорытынды: математика саласы барлық тұрмыста қажет дүние.

Алайда, соңғы жылдардағы компьютер, калькулятордың емірге келгенде оқушыларымыз шапшаң есептеу дағдыларын ойлау қабілетінің төжелуіне әсер етуде. Осындай жайттарды ескерген ербір оқушы өз бетінше шапшаң есептеуге, ауызша жаттығуларға уақыт бөліп отырығын жан. Сондықтан мен өзімнің шығармалық жобамды жан-жақты іздестіріп, теориялық білімді өмірмен ұштастырып, шапшаң есептеуді жүзеге асыруды әр түрлі есептерді шығару арқылы дәлелдеуге тырыстым. Бұл ғылыми жұмысты жасай отырып, шапшаң есептеудің кейбір әдістерін зерттеуді жүзеге асырдым әр түрлі есептердің арасында үнемі байланыс болатындығына көз жеткіздім және тез есептеудің өртенуі әдістеріне мүмкіндігіне тоқтадым.

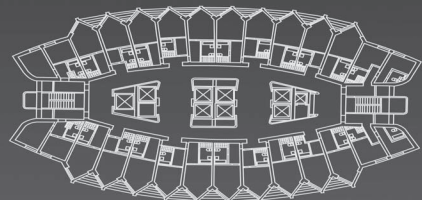
Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Алтын сандық. Республикалық балалар газеті.
2. Бейсенов Ж. Олимпиадалық және қызықты математикалық есеп.
3. Игнатьев П.И. «В царстве смекалки» 1984.
4. Интернет желісінің сенімді көздерінен
5. Қосанов Б.М. «Математика: ҰБТ есептерін тез орындау әдістері» оқу-әдістемелік құрал. Алматы, 2013
6. «Қызықты математика» логикалық есептер жинағы, 5-6 сыныптар.

Т. НУРҒАЛИЕВ,
Алматы кітап баспасы, 2014 жыл

АРЕНДА ОФИСОВ
В ГОСТИНИЦЕ КАЗАХСТАН

Телефоны: +7 (727) 291 92 00
+7 (727) 291 91 53
+7 (702) 995 57 53
E-mail: assistant@kazakhstanhotel.kz

ХОЧЕШЬ БЫТЬ ЗДОРОВЫМ
И КРАСИВЫМ?
ПРИХОДИ К НАМ И ВЫБЕРИ...

ТРЕНАЖЕРНЫЙ КОМПЛЕКС
БАР СПОРТИВНОГО ПИТАНИЯ
ЗУМБА (танцы) БОДИФЛЕКС
САУНА (входит в абонемент)

ШКОЛА БОКСА (с 10 лет)
ТЭКВАНДО
ФИТНЕС СТУДИЯ
СТУДИЯ МАССАЖА

Наурызбай батыра 76.3 этаж
тел.: 8 (727) 344-13-05
www.classis.kz

Строительство
многоквартирных жилых домов
с объектами обслуживания
и подземными паркингами.

Alatau City

г. Алматы, Алатауский район, микрорайон «Ақбулақ», ул. 3, участок 33/1.

121 Zheltoksan Street, Almaty, Republic of Kazakhstan, 050091
ул.Желтоқсан, 121, Алматы,
Республика Казахстан, 050091

Phone/Тел.: +7-(727) 250-89-89, 50-89-45... 49
Fax/Факс: +7-(727) 272-64-41

www.ambassadorhotel.kz
e-mail: ambassadorhotel@msn.com

АНИСКА

№ 46 (1014)
13 ARALIK 2024 / 13 ЖЕЛТОҚСАН 2024 Ж.

Yayın Kurulu Başkanı: Редакциялық кеңес төрағасы:	Ziyatdin Kassanov Зиятдин Қасанов	Газете, Қазақстан Республикасының Кіші және Информация Бюроларының 2008 жылғы 9 Елмен 2008 тарихи және №9528-Г іле тегісі едітіміз.
Yayın Kurulu: Редакциялық кеңес:	Арқимурат Исмаев Адильғали Исмаев Алибек Қаримов Василий Исмаилов Vasip Ismailov Алматыша Қариев Алматыша Қариев Тоғай Ахмедов Ибраһим Түркі Ибраһим Түркі	Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің 2008 жылғы 9 қыркүйек № 9528-Г бұйрығымен.
Genel Yayın Yönetmeni: Бас редактор:	Roshan Memedoglu Рошан Мамедоглу	Haftalık süreli yayın Апта сайын шығады
Yaz İşleri Müdürü: Бас редактордан орынбасары:	Ahmet Atak Ахмет Атақ	Yönetim Yeri / Редакция мекенжайы 050002, Kazakistan Cumhuriyeti, Almaty, Dzhanghizina Cad., 31 050002, Қазақстан Республикасы, Алматы қ.с., Жаңғалына к.с. 31
Editor: Әдеби редактор:	Gina Takisheva Джина Такисшева	Telefon / Телефон +7 (727) 339 24 15
Muhabirler: Тілшілер:	Kalbinur Khoshnazarova Кальбинур Хошназарова	E-Posta / Э-почта ahiska60@mail.ru
Tasarım: Дизайн:	Oksana Krasnozholova Оксана Красножолова	Basım Yeri / Баспа үйі «Дуру» РПБК ЖШС Алматы қ.с., Қазақов к.с. 17 Тел.: 273-12-54, 242-45-20
		Sıra № / Тапсырыс № 319
		TIRAJ / Тираж 2 000 adet / дана

Editorler, yazarların makale ve reklamlarının içeriğinden sorumlu değildir. Yazarın makaleleri editorial görüşleri temil etmez. АНИСКА газетесінде ұсталған материал ve фотографиялар қорғалатпаса ve/ya düzenlenmesi için уәзі ішкі мүдделілігінен уәзіл izin alınması ve gazeteye atıfı bulunulması gerekmektedir. Редакция авторлар мақаласы мен жарнама мазмұнына жауап бермейді. Автордың мақалалары редакция қаулағымен бұдырмейді. «АНИСКА» газетінде жарияланған материалдар мен фотосуреттерді көшіріп немесе өңдей басу үшін редакцияның жазбаша рұқсаты алынып, газетке сілтеме жасау міндетті.

KAZAKISTAN CUMHURİYETİ ANISKA TÜRK KÜLTÜR MERKEZİNİN ULUSLARARASI YAYINI
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ «АХЫСКА» ТҮРК ЭТНОМӨДЕНІ ОРТАЛЫҒЫНЫҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАСЫЛЫМЫ

6+ – 6 жаспан асқан балаларға арналған

Midea - производитель Бытовой техники №1 в Мире

Ваш проводник в Легкую жизнь

mideakz
mideakz.com

2 ТОРГОВЫХ ЭТАЖА
БОЛЕЕ 160 БУТИКОВ

ОГРОМНЫЙ ВЫБОР МУЖСКОЙ, ЖЕНСКОЙ, ДЕТСКОЙ ОДЕЖДЫ И ОБУВИ А ТАК ЖЕ, ТОВАРЫ ДЛЯ ДОМА, БЫТОВАЯ ТЕХНИКА И МНОГОЕ ДРУГОЕ.

Г. АЛМАТЫ, АБАЯ 141
+7 (727) 277 5481
@tdarena.almaty

ORHUN MEDICAL

ИННОВАЦИОННЫЙ СПОСОБ ЛЕЧЕНИЯ ОНКОЛОГИЧЕСКИХ ЗАБОЛЕВАНИЙ

ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ

ТОЧНОСТЬ ВОЗДЕЙСТВИЯ

ЭФФЕКТИВНОЕ И БЕЗОПАСНОЕ ЛЕЧЕНИЕ

г. Алматы
пр. Абая, 91, 3-й корпус
+7 777 039 10 79

Джем Парлак
Заведующий отделением
Томотерапии

98% положительных отзывов от пациентов

92% положительных результатов от лечения

100% планирование и точное описание курса лечения

tomoterapia.kz

Лицензия №15002207 выдана управлением экономики и бюджетного планирования города Алматы (Акимат города Алматы) от 05.02.2015 г.

ВЕНЕЦИЯ

Время работы: с 11.00 - 24.00

Цены приятно удивят вас

- Кавказская и европейская кухня
- Живая музыка
- Летняя площадка
- Уютный интерьер
- Гостеприимная атмосфера

Цена приятно удивит вас

г. Алматы, ул. Каирбекова (Талгарская) 72,
ул. Бөгенбай батыра, Тел.: 293-81-67

Мы рады видеть Вас!